

17:20 16:19

עליון המסע

לפרשת השבוע

פחד פ - פרנסה ח - חיים ד - דמיונות

שבת מברכין

אשרי אדם מוצא חכמה
ואדם יפיק רבונה
משלי ג'

דבר תורה על הפרשה

תרס"א - תשע"ד 1920-2013

מה אומרים על העלון ?
נשמח לשמוע - 0506255911
elial@eca.gov.il

חיי שרה
הפטרה: והאלף ד

"אשר הנחני בדרך
אמת" [כד, מח]
לאחר שרבי זאב נחום
מביאלא בעל "אגדת
אזוב" התאלמן מאשת
נעוריו, הוצע לו לשאת
אלמנה בת טובים. ברוב
ענוותנותו אמר לה: "כדי
למנוע מקח טעות, מוצא
אני חובה להודיע מראש,
כי אין אני גדול בתורה
כמו שמן הסתם ספרו
עלי, ואף לא צדיק אני, לא
חכם ולא עשיר, והכל
שקר ורמיה". פנתה
המשודכת ושאלה: "אלו
הן מגרעותיך וחסרונותיך,
מה הן אייפוא, מעלותיך?
השיב רבי נחום: "מעלתי
היחידה היא שדובר אמת
אני וכל מה שאמרתי נכון
הוא, כי איני מסתיר את
חסרונותיי".

מותר לדבר בבית הכנסת
רק עם ה' יתברך

מספרים, מעשה: היה רב אחד, שהתקבל
לכהן כרב בעיר גדולה, עיר חשובה, עיר של
חכמים ושל סופרים. בבואו אל העיר, חלקו לו
כבוד גדול, ערכו לכבודו "הכתרה". למחרת
ההכתרה, אמר הרב, רצוני ללכת לבקר בבית
העלמין, בבית הקברות של העיר. זו הרי עיר של
חכמים ושל סופרים, ובוודאי בבית העליון קבורים
גדולי הרבנים שכיהנו שם לפניו! אמרו לו ראשי
העיר, בכבוד, גלוה את כבוד הרב וניקח אותו
לבית העלמין. בבואו לבית העלמין, התבונן הרב
על המצבות, והנה להפתעתו הוא רואה, שכל בני
העיר מתו בקיצור ימים ושנים! על מצבה אחת
נכתב שהנפטר חי שמונה עשרה שנה, לשני כתוב
עשרים שנה, לשלישי עשרים וחמש שנה, וכן על
זו הדרך, לכל היותר עשרים ושמונה שנה! כולם
נפטרו צעירים! נבהל הרב, שאל את הסובבים
אותו, מה זה? הרי הייתי בעירכם, וראיתי אנשים
עם זקנים לבנים, אם כן כיצד זה שאני רואה
שכולם כאן נפטרו צעירים השיבו לו בני העיר:
כבוד הרב, בעירינו, אנו כותבים על המצבות את
החיים של האדם "נטו" ולא את החיים שלו
"ברוטו"! תמה הרב, מה זה? וכי יש כאן מס
הכנסה על החיים? מה קורה כאן? הסבירו לו,
בעיר שלנו, יש מנהג, כל אדם מנהל פנקס,
ובפנקס הוא רושם מידי יום, כמה זמן השקיע
בעבודת ה'.

לדוגמא, הוא התפלל שחרית שעה אחת, אחר כך למד שעה,
אחר כך מנחה וערבית עוד חצי שעה, ושוב למד דף ימי שעה
אחת, נמצא שמעשרים וארבע שעות הוא רושם שלוש וחצי
שעות! וככה נוהגים בני העיר מידי יום. ובסוף כל חודש, עושים
"סיכום", ובדרך כלל יוצא לכל אדם שבכל חודש הוא חי ארבעה
או חמישה ימים. מי שלומד הרבה, יכול לצאת לו ששה ימים. מה
שהוא רושם, זה נקרא "נטו", וכשמגיע לאריכות ימים ושנים,
עורכים עבורו "סיכום", בשנה אחת, חי חודשיים, וככה סך הכול
בכל ימיו עשרים וחמש שנה! ואדרבה, אם יגיע לעשרים וחמש
שנה, זהו סימן שאותו אדם היה מתמיד! ומדוע אנו עושים כך? כי
מה איכפת לנו בכל שאר הזמן שאותו אדם אכל וישף? הרי גם
הבהמה אוכלת וישנה! האם לזה נוכל לקרוא חיים? האם את
הזמן הזה שהלך לאיבוד נוכל לכתוב על גבי המצבה? הרי
במצבה לא ראוי שנכתוב אלא דברים שהם רוחניים, ולא דברים
בטליים! כך אברהם אבינו עליו השלום, כל ימיו, מאה שבעים
וחמש שנה, הכול "נטו", כל ימיו היו מלאים, כי לא היה אפילו
רגע אחד שהסיח אברהם אבינו את דעתו מהבורא יתברך!

בן ברטה ועלמה

העלון מוקדש לעילוי נשמת

זיסים אלכס

אליהו שלם בן מזל

שושנה בת ויקטוריה

זוהרה בת רחל

איציק הרוש

רפי גולן

ר' רחמים רובין

ברטה בת
מרים

לאה חכמון
בת מרים

יעקב אסטרוב בן זהבה

שלמה בן
שושנה

אברהם בן
שושנה

הסעדה התחילה, והנה נכנס החתול לבוש בבגדי מלצר. הוא סדר כמה שלחנות, פרש עליהם מפות ואחר-כך הביא מגש עם יין וכוסות. כל האנשים הביטו בחתול בפליאה רבה.

"ארבע מאת שקל כסף ביני ובינך" מה היא" (בראשית כג, טו) פעם

התווכחו מלמדים נכרים עם רבי יהונתן איבשיץ. הם אמרו: "אפשר ללמד חתול להתנהג כמו בן-אדם!" "אי אפשר", אמר רבי יהונתן בתקף. "אנחנו נוכיח לך שאפשר ואפשר", התעקשו החכמים הגויים. הם לקחו חתול ואלפו אותו להתנהג כמו בן-אדם. לאחר מכן הכינו סעדה גדולה, שבה התכוננו להראות לכולם את החתול המלמד. הסעדה התחילה, והנה נכנס החתול לבוש בבגדי מלצר. הוא סדר כמה שלחנות, פרש עליהם מפות ואחר-כך הביא מגש עם יין וכוסות. כל האנשים הביטו בחתול בפליאה רבה. הם צעקו ומחאו כפים, ואמרו שהחכמים הגויים צודקים. באותו רגע הוציא רבי יהונתן מכיסו קופסה קטנה ופתח אותה. מתוך הקופסה קפץ החוצה עכבר קטן. כשראה החתול את העכבר, זרק את המגש על הרצפה והחל לרדוף אחרי העכבר. הבקבוק והכוסות נשברו, היין נשפך – אך החתול כלל לא הביט אליהם, אלא רץ במהירות אחרי העכבר, כאלו אף פעם לא למדו אותו איך להתנהג כמו בן-אדם מחנך. עכשיו הבינו כלם שרבי יהונתן צודק. אפשר ללמד בעלי-חיים כמה דברים, אבל אי-אפשר לשנות את הטבע שלהם. בצורה זו מסביר רבי שמחה זיסל מקלם את מה שפרוץ החתי אמר לאברהם: בתחילה הוא נהג כאדם נדיב במיוחד, ואמר שייטן לאברהם את השדה ואת מערת המכפלה חנם אין כסף. אבל אחר-כך התחרט עפרון ואמר לאברהם: "שלם לי ארבע מאות שקל כסף – סכום ממש לא רציני..." אברהם שלם לו את הסכום כלו, ועפרון לקח את המטבעות בשמחה. וחז"ל מוסיפים שהיו אלו מטבעות יקרים יותר ממטבעות רגילים! עפרון החתי רצה להראות עצמו אדיב ונחמד כלפי אברהם – אבל ברגע שאברהם הציע לו כסף, והוא ראה את המטבעות המבריקים ושמע את צלצולם – מיד נדלקה בו תאוות הממון והוא הפך לאיש אחר, זרק את כל הנימוסים היפים ורדף אחרי הכסף, כמו שחתול רודף אחרי עכבר. התנהגות כזאת רואים אצל מי שהמעשים שלו הם רק בשביל לעשות רשם. בתוך עצמו הוא לא טוב באמת. הוא עוד לא עבד על עצמו ולא נהנה את המידות הרעות שלו. לפעמים הוא נראה כמו צדיק תמים, בעל דרך-ארץ ומנמס, אבל ברגע שמתחשק לו משהו, או כשמישהו פוגע בכבודו – הוא גומר עם ההצגות ומתנהג בצורה מביישת. רק מי שזוכה לשנות את עצמו באמת על-ידי למוד התורה וקיום המצוות, מתקן את המידות שלו ומתגבר על עצמו לשם-שמים ולא בשביל לעשות רשם על אחרים – רק הוא זכה להתנהג תמיד, בכל מצב, כמו שראוי וכמו שהשם דורש ממנו, ועליו יאמרו: אשרי יולדתו!

גדול מה שנאמר בשרה על מה שנאמר באברהם – "כל אשר תאמר אליך שרה, שמע בקלה". "למה שמע בקולה? אישה צריכה לשמוע בקול בעלה! מה זאת אומרת שמע בקולה? אמר לו הקב"ה, כיוון שאתה עסוק בחסד ועסוק בבני אדם, אי אפשר שאתה קצת לא דבוק מספיק. אבל היא, שעליה נאמר "הנה באהל", "כל הזמן היא יושבת באוהל, דבוקה, מתחברת, ותהילים, וצידיקות, אז היא פשוט יש לה יותר זמן להיות נביאה. אז היא נביאה יותר גדולה ממך, ואתה חייב בתור נביא לשמוע בקול נביא יותר גדול. לכן "כל אשר תאמר אליך שרה, שמע בקלה", להראות לך שגדולה השכינה ששרתה על האימהות הקדושות.

רבי אריה לייב בלאך נפטר בשנת תקט"ו - הגה"ק רבי אריה לייב בלאך מוילנא. מהחריפים ובקיאים היותר גדולים מחכמי וילנא, ובו בחרו חכמי וילנא שיתנה על קנקנו של הגר"א זצ"ל כשבקש לבוא לוילנא, ועל עדותו שהגר"א יוכל להמנות על חכמי וילנא נתקבל הגר"א שם, ורבי אריה לייב היה מגדולי אוהביו ותומכיו.

לאברהם

"כל אדם המענג את השבת, יינתנו לו כל משאלות ליבו".

זיווג לאליה

נתיבי אור

מובא בגמרא [מועד קטן ע"א] :
 " אמר ר' חיא בר אשי אמר רב :
 תלמידי חכמים אין להם מנוחה
 אפילו לעולם הבא , שנאמר 'ילכו
 מחיל אל חיל " . ומבואר בדברי
 הגר"א , כי הצדיק שהניח ישיבה
 וחידושי תורה , על ידי התורה
 שנלמדת במוסד שהקים ועל ידי
 הפצת חידושיו בתורה וביהדות ,
 נוספות לו תמיד זכויות המעלות
 את נשמתו מדרגה לדרגה , ואין
 עליו נשמה עצום מזה לאדוני
 אבי הגרנ"י זצוק"ל והזדמנות
 להכיר טובה ולו במעט למסירותו
 הרבה לכלל ולפרט , לעולם
 התורה ולעם ישראל

כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה
 לעולם

במשא ומתן שניהל אברהם עם בני חת על קניית
 מערת המכפלה הקדים ואמר: "גר ותושב אנכי עמכם,
 תנו לי אחוזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני". מפרש
 רש"י: "אם תרצו, הריני גר; ואם לאו – אהיה תושב
 ואטלנה מן הדין, שאמר לי הקב"ה: 'לזרעך אתן את
 הארץ הזאת'". דברי אברהם מעוררים תמיהה: הלוא
 מערת המכפלה בחברון כבר שימשה מערת קבורה
 לאדם ולחוזה, שבני חת היו גם מצאצאיהם. פתאום בא
 אברהם אבינו ותובע בעלות על המערה. הוא דורש
 לתת לו אותה לנצח, "לאחזה". באיזו זכות הוא תובע
 מהם לתת לו את המערה, והלוא בני חת היו שם לפניו
 והם רבים ואילו הוא יחיד?

התמיהה מתעצמת לנוכח העובדה שדווקא אברהם אבינו, סמל של גמילות חסדים והכנסת אורחים – עד
 שהקב"ה העיד עליו: "ידעתי אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה', לעשות צדקה ומשפט" –
 משמע טענה שנראית כסותרת את הערכים שהוא עצמו ייצג. אלא שאין ספק כי דרישתו של אברהם אבינו
 הייתה צודקת, וההוכחה לכך היא תגובתם של בני חת לדרישתו. שלא כמצופה, הם לא סירבו לבקשתו אלא
 הביעו הסכמה ואף הציעו לאברהם לקבל את חלקת הקבר בחינם: "במבחר קברינו קבר את מתך. איש ממנו
 את קברו לא יכלה ממך מקבר מתך". אלא שאברהם הוא שסירב לקבל את הקרקע בחינם והתעקש לקנות
 אותה בכסף מלא.

אף שהמשא ומתן הסתיים בהסכמה ובדרכי נועם, עמדת הפתיחה של אברהם לא הייתה מתרפסת וכנועה,
 אלא נחושה ובוטחת בצדקתו: "אם תרצו, הריני גר, ואם לאו אהיה תושב ואטלנה מן הדין, שאמר לי הקב"ה
 לזרעך נתתי". בעקבות עמידתו התקיפה של אברהם נתן לו עפרון לא רק את המערה עצמה אלא את כל
 השדה שסביבה: "ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא, השדה והמקרה אשר בו, וכל העץ אשר
 בשדה, אשר בכל גבול סביב".

תוקף קניית מערת המכפלה בידי אברהם אבינו נמשך לדורי דורות, והמערה שייכת לבניו עד עולם, בהסכמת
 בני חת והאמות שבאו אחריהם. זו צריכה להיות הגישה התמידית בכל הקשור לשאלת הבעלות על המקום.
 אך אם כן, מדוע השתחוה אברהם לפני עפרון – "וישתחו אברהם לפני עם הארץ"? אלא שחז"ל כבר פירשו
 שזו לא הייתה השתחויה לבני חת אלא "מכאן שמדעים על בשורה טובה". אברהם אבינו השתחוה לפני
 הקב"ה והודה לו, ועשה זאת לעיני "עם הארץ". כך הבהיר לבני חת שהשבח מופנה לקב"ה, שהוא שהעניק לו
 את מערת המכפלה. (אגרות קודש)

"מה' יצא הדבר"

[כד, נ]

הגה"ק ה'חזון איש' זי"ע סיפר פעם לאחותו הצדקנית אשת חבר להגה"ק
 מסטייפלע זצוק"ל, היום היה אצלי יהודי שבא לברר אודות בחור [לעניין
 שידוכים] והנה כששאלני על 'יראת שמים', עניתיו 'ס'קען זיין בעסער' (יכול
 להיות טוב יותר, כלומר... יש לו במה לשנות דרכיו ולהתעלות יותר ממצבו
 העכשווי), כמו כן כששאלני על 'התמדתו ואהבת התורה שבקרב', עניתיו
 'ס'קען זיין בעסער'. כך ענית על כל שאלותיו וספיקותיו, ורציתי בזה לרמז לו
 - אין הבחור ראוי לך. בצאתו מביתי, אמר לי, מבין אני מתוך דברי הרבי
 שמדובר בבחור מוכתר בכל מידה נכונה - ירא שמים מרבים, מתמיד עצום
 בלימודיו, בעל מידות טובות מאין כמוהו וכו', כי הרי שמעתי שאתם אומרים
 שעדיין יש לו מקום להתעלות, משמע שזה ה'חסרון' היחיד שיש לו, ומכיוון
 שידעתי גם ידעתי כי אין 'מושלים' בהאי עלמא, הרי זה ה'חתן' המתאים לי,
 ועוד באותו היום נגמר השידוך בכי טוב. ובכן, אמר ה'חזון איש', נביטה נא
 ונראה, האין שהקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו, הרי יהודי זה 'בר דעת'
 הוא, ואף אני אמרתי לו דברים (כמעט) מפורשים 'יש לבחור הרבה מה
 לשנות ולהיטיב את מעשיו', והאין נהיה כדבר הזה, שהבין מדברי שהבחור
 'כליל המעלות' הוא, אלא, בהגיע העת והזמן לזווג את בת פלוני לפלוני,
 נהפך כל העקוב למישור, ו'תקפוץ' הארץ ואף השמים אם יצטרכו לזה,
 ה'חכם' ייפוצר לסכל והשומע לחרש, והשידוך יגמר... 'כי מה' אשה לאיש'.
 כיו"ב אמר הרה"ק ה'פני מנחם' זי"ע שבבוא העת לגמור השידוך מוליך
 הקב"ה את ההורים כ'בלינדע פערד' (סוסים עוורים) שלא יראו כל חסרון
 במדובר ובכך יתנו את הסכמתם ויצא השידוך לפועל. פעם קבל 'מחותן' אחד
 בפני ה'פני מנחם' כי זה לאחרונה לקח 'חתן' לבנו והכל 'מכרו' לו כי החתן
 הנו ממש 'רבי עקיבא אייגער', ועתה משנגמר השידוך נתברר לו שלא מיניה
 ולא מקצתיה - לא רעק"א שבדור הקודם, ולא בדור הזה, לא תלמיד חכם ולא
 בן תלמיד חכם, כי אם כמעט עם הארץ גמור... נענה הפני מנחם ואמר, הנה
 בבוא העת והזמן לגמור השידוך עם 'בת פלוני לפלוני' שהוכרז ארבעים יום
 קודם יצירת הוולד, נוטל הקב"ה את ה'שכל' מהורי המדובר, שלא יזיקו ולא
 יפריעו את הדבר מלבוא לידי גמר, ומכיוון שכן בקל היו יכולים לפתותך
 ש"חתן דנך' הנו רעק"א בכבודו ובעצמו... אמנם כעת משנגמר השידוך
 החזירו לך את השכל במתנת חינם מן השמים, וכי על זה דווה לך, האם היה
 עדיף לך להישאר מבלי שכלך... ימלא פיך תהילתו על שחזר השכל אליך
 בשלימותו.

הדפסת , הפצת , זכית בזיכוי הרבים

בית כנסת
 אור החיים

על שם
 רבי חיים בן עטר זצוק"ל

הפלמ"ח 16

בת-ים

שיעור תורה מרתק קבוע
 כל שני ורביעי החל אחרי
 ערבית עם הרב יהודה בר
 שלום שליט"א

שְׁמָה

שיח בשדה

סיפור לשבת

מתוך [חוט של חסד]

הרב אריש

שליט"א

השבת אבדה שלא נמצאה בתו הבכירה של הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי הגיעה לפרקה, ובידו אין מאומה לתת לה נדוניה והבריות לא רצו להשתדך עימו. כשראתה הרבנית את מצב בתה, הפצירה בו שיעזוב את תלמודו ויצא לבקש נדבות מאנשים טובים, ובכך ימלא את חובתו כאב לבתו. שמע רבי זושא בקול אשתו, ושם פעמיו לראשונה לעיר קוריץ, שם כיהן כרב הרה"ק רבי פנחס מקוריץ. ראה רבי פנחס את רבי זושא ושם מאד בבואו, פלפלו השניים בדברי תורה ויראה, ואז שאל רבי פנחס: "מה גרם לכבודו לעזוב את ספריו ולבוא לכאן?" ענה רבי זושא שחפץ הוא לאסוף מעות להשיא את בתו, ורוצה הוא המלצה מרבה המפורסם של קוריץ. רבי פנחס נחרד למחשבה שרבי זושא הצדיק יסתובב כאחד העניים בעיר, מיד שלף 300 רובל שהיו סכום אדיר, נתן בידו והורה לו לחזור ללמוד ובכסף ישתמש לחתונת בתו. בעוד רבי זושא יוצא מקוריץ כשהודיה לד' על שפתי, שמע יללות מרות של אישה בוכיה. מיד ניגש רבי זושא למקום, וראה יהודיה בוכה על שאיבדה ארנק ובו 300 רובל וסביבה סקרנים רבים. "מצאתי את כספך", אמר רבי זושא. "הבי לי סימנים ואתנה לך 300". "רובל היו בארנק", בכתה האישה. שלף רבי זושא 250 רובל, הושיט לה ואמר: "50 רובל אני מותיר לעצמי כשכר טרחה..." האישה זעקה: "גזלן! הב את כספי. שני רובל בלבד אתן לך כשכר". אך רבי זושא מסרב. עוד הם מתווכחים, ושני בחורים חילצו את הכסף מידו ומסרוהו לאישה, כשהם מתרים בו שאם לא יעזוב את המקום יטעם מנחת זרועם... בבושת פנים עזב רבי זושא את המקום, מבטי הנוכחים תקועים בגבו תקועים כסכינים חדים. אבל הם לא הסתפקו בכך שעזב. בלהט ניגשו לרבי פנחס מקוריץ לספר לו על היהודי החצוף שלא התבייש לבקש שכר עבור מצות השבת אבדה. רבי פנחס שמע את תיאורם ומיד חקר: "כיצד נראה היהודי?" שאלם. הנוכחים פירטו את מראהו החיצוני של רבי זושא. בטוחים היו שכעת יקרא לו הרבי ויסרהו בשוטי לשונו על שכה מזלזל הוא במצוות ועושה מהן מסחר. אך לתדהמתם טפח רבי פנחס על מצחו וקרא בעצב: "הן גדול בתורה הוא האיש. רבי זושא מאניפולי הוא. כאחד הריקים בייתם אותו..." הנוכחים התנצלו שלא ידעו כלל שאיש קדוש הוא, אבל הוסיפו להגנתם שהוא היה זה שהתנהג בצורה מעוררת חשד. אכן, הסכים איתם הרבי מקוריץ. לא מצליח אני להבין מדוע נהג כך. אך דעו לכם שאני בעצמי נתתי לו את הכסף והוא השיב אבדה שכלל לא מצא. לכשיבוא רבי זושא שוב – אשאלהו מדוע נהג כך. עברו ימים וחודשים ושני ענקי הרוח נפגשו שוב. תוך כדי השיחה שאל רבי פנחס את רבי זושא: "אמור לי ידידי היקר, יודע אני שלא מצאת שום אבדה ואת הכסף שנתתי לך החזרת. מה ראית לנהוג בצורה כזו ולבקש שכר טרחה עבור המצווה?" השיב רבי זושא בענוות-חן: "צרי הרע הסיתינני שאשיב אבידה שלא מצאתי. עבורה אקבל בוודאי כבוד רב. אוי לי אם אשיב ואקבל כבוד. מוכרח הייתי לבזות את עצמי כדי להרוויח מצווה שלמה..."

בסדר לעילוי נשמת שושנה בת שרה

"ועצמך כלם צדיקים"

רק שצריכין כזה התחזקות

גדול מאד בכל אשר יעבר עכיו

תרס"א - תשע"ד 1920-2013
בדורו של מר"ן

מה שנאמר, למען אשר יצווה את בניו ואת ביתו "אחריו", ושמרו דרך ה', אנו זוכרים, כאשר באו אנשים מעדות המזרח, עלו מחוץ לארץ בימי העליות לארץ ישראל, היו צריכים לרשום את ילדיהם לבתי ספר חילוניים, כי אז היו פקידים רשעים, שמינה אותם בן גוריון, והם היו עומדים בכל התוקף שכולם ישלחו את הילדים לבתי ספר חילוניים, וכל מי שהיה רשום את ילדיו לחינוך תורני, לא היו נותנים לו תעודה של מפא"י, (פנקס אדום), וכל אדם שלא הייתה לו תעודה של מפא"י, לא היה יכול להשיג עבודה, והיו ממש רעבים לחם. מי שלא שולח לבית ספר חילוני, לא תהיה לו פרנסה! כך היה! אך בכל זאת, הרבה מהילדים של העולים, כבר טעמו בחוץ לארץ את טעמה של התורה, הייתה שם אוירה של יראת שמים, הייתה להם דרך ארץ, הם רחשו כבוד כלפי הורים שלהם, ולכן, אף על פי שלמדו בבתי ספר חילוניים, בכל זאת, כאשר האב היה מגיע לביתו בליל שבת מבית הכנסת, הבנים שלו, אף על פי שכבר היו גדולים, בני שמונה עשרה, עשרים, בכל זאת, כאשר אבא נכנס הביתה, הוא אומר, "שבת שלום!", והם כולם משיבים לו בכבוד, "שבת שלום! שבת שלום אבא!" ואז האבא נגש לעשות "קידוש", ובניו כולם, מוציאים את הכיפה מהכיס שלהם, נעמדים לקידוש, ולאחר מכן מנשקים את ידו של אבא, אחר כך הייתה סעודה, היו אוכלים ושותים, ולאחר הסעודה, האב היה יוצא מביתו, שהרי הוא צריך לשמוע דרשה, ויש דרשה בפורת יוסף בשעה עשר בליל שבת! לכן הוא יוצא לשיעור. וכשהוא יוצא, הוא אומר, "שבת שלום!" ובניו משיבים לו, "שבת שלום, שבת שלום אבא!", והוא יוצא לדרכו. והם מסתכלים אחריו, רואים שהתרחק כבר ועבר את הרחוב, תיכף ומיד, אחד פותח את הרדיו, השני מוציא נרגילה, וכולם מעשנים סיגריות, והם יודעים, בשעה אחת עשרה אבא כבר יסיים את השיעור, לכן, לפני חזרתו הביתה, הם פותחים את כל החלונות, כדי שאבא לא יריח "קטורת זרה אשר לא ציווה", והם יושבים וקוראים, האחד, "מוסף ידיעות", והשני, "מוסף מעריב", ויושבים בשקט, עושים את עצמם לידים טובים! הגיע אביהם, אומר לו, "שבת שלום אבא!" יש להם דרך ארץ, יותר טוב מכלום. אבל על אברהם אבינו נאמר, "ידעתי אשר יצוה את בניו ואת ביתו "אחריו", גם אחרי, גם כשהוא כבר לא בבית, אפילו "אחריו", ואפילו "אחריו" אחרי שהוא עוזב את העולם, עדיין יש לבניו יראת שמים, הם קיבלו חינוך טוב של תורה ויראת שמים! זה מה שנאמר "למען יצווה את בניו ואת ביתו אחריו" אבל בעוונות הרבים, מי ששם את בניו ובנותיו בבתי ספר חילוניים, עליו נאמר, "בְּנֵיךְ וּבְנֵיכִי נֹתְנִים לָעַם אַחֵר וְעֵינֶיךָ רְאוּת וְכָלֹת", עם אחר ממש, לא תורה, לא מצוה, שום דבר! יוצאים שורש פורה ראש ולענה! אשרי אדם ששומר את דרכיו של אברהם אבינו! של האבות הקדושים, ומקיים בעצמו, "תחת אבותיך יהיו בְּנֵיךְ", ילמדו תורה, וילכו מחיל אל חיל! "כל רואיהם יכירו כי הם זֶרַע בְּרַךְ ה'!" התבוננו! הרי אברהם אבינו כמה מעלות נפלאות היו לו! כמה סגולות היו בו! היה איש חסד! הוא יושב בצל השכינה, ורץ לקראת שלושה עשרים שנה לפניו, חבשו על ראשיהם כאפייה ועקאל, והוא חשב שהם ערבים, ומה לא נתן להם? ומבקש מהם שיכנסו בצל קורתו, כאילו הם עושים לו טובה שהוא מארח אותם! כמה אהבת הבריות הייתה לאברהם אבינו! ובכל זאת, ה' משבח אותו בעיקר במעלה הגדולה הזו, שחינך את בניו כראוי! ואשרי מי שהולך בדרכיו של אברהם אבינו! שבת שלום!

מבט על מנהיג

צניעותן של אמותינו - ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה
ושבע שנים שני חיי שרה "כ"ג, א' שני חיי שרה" - כולן שווין
לטובה "רש"י] - יכולתה של שרה אמנו לקבל את כל מה
שהקב"ה עושה, נבעה מכוח הצניעות שלה. גם את רוח הקודש
שלה וסגולת הנבואה שזכתה בה - סגולה שהייתה גדולה אפילו
מזו של אברהם אבינו, כפי שאמר הקב"ה לאברהם אבינו: "כל
אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה" (כ"א, י"ב), וכדברי רש"י:
"בקול רוח הקדש שבה, למדנו שהיה אברהם טפל לשרה
בנביאות" - גם לסגולה זו זכתה צניעותה המופלגת. כאשר
באו המלאכים לאברהם היה זה יום חם, כי הקב"ה הוציא חמה
מנרתיקה. שרה לא יצאה לקראתם מהאוהל. המלאכים שואלים
את אברהם (ח"י, ט'): "איה שרה אשתך?" והתשובה: "באוהל".
הם שאלו זאת כדי להבליט את מידת הצניעות שבה.

על פי זה יש לבאר את דברי המדרש (בראשית רבה נ"ח, ג') שכתב: "רבי עקיבא היה דורש והציבור מתנמנם. ביקש לעורר, אמר: מה ראתה אסתר שתמלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה? אלא תבוא אסתר שהיא בת בתה של שרה שחייתה ק' וכ' ו', ותמלך על ק' וכ' ו' מדינות". לכאורה, מה הקשר בין הדברים? והתשובה היא: מידת הצניעות. כבר ראינו את מה שלימדונו חז"ל (שמות רבה א', א'; תנחומא שמות, א'; זוהר חדש תיקונים כרך ב' צ"ג ע"ב), ששרה אמנו זכתה לנבואה ולרוח הקודש במעלה גבוהה יותר אפילו מזו של אברהם אבינו בזכות הצניעות המופלגת שהייתה בה. גם אצל אסתר כתוב ששמרה את ציוויו של מרדכי, ולא הגידה לאחשוורוש את עמה ואת מולדתה. כשניסה אחשוורוש לחקור אותה ולשאל אותה על אביה, הייתה אסתר עונה לו שאין זה עניינו. כששאל אותה לשם האמא שלה, הייתה עונה לו שאין זה מן הצניעות להתעניין בנשים. גם כשאיים עליה שלא יישאנה לאישה אם לא תענה לשאלותיו, לא חששה אסתר, וענתה לו שאינה חפצה בכך ואינה רוצה בו כלל. לכן כתוב (אסתר ב', ח'): "ותילקח אסתר" – בעל כורחה. והנה, מצד ההיגיון היה אמור אחשוורוש לדחות אותה לגמרי; אך לא עשה כן, אלא אדרבה, בחר בה מבין כל אלפי המועמדות שרצו למלך בכיפה. מדוע? בשל צניעותה של אסתר, מידה שלמדה משרה אמנו, שהצטיינה במידת הצניעות.

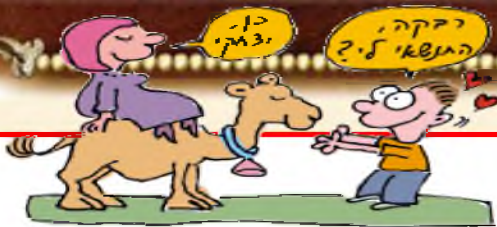

מעשה שהיה

"ויען לבן ובתואל ויאמרו מה" יצא הדבר "אמר רבי יהודה הנשיא משום רבי ראובן בן אצטרובילי: [ידוע לנו] מן התורה, ומן הנביאים ומן הכתובים [ש]"מה' אישה לאיש" [כלומר: הקדוש ברוך הוא מזווג זיווגים] מן התורה, שכתוב: "ויען לבן ובתואל ויאמרו: מה' יצא הדבר". פעם התאונן לפני המגיד הגדול ממזריטש חסיד רווק אחד שהתארח אצלו, ואמר לו שמחמת עניותו אין מציעים לו שום שידוך. אמר לו המגיד "לך לשלום, והשידוך הראשון שיציעו לפניך – תסכים". שמח החסיד והחליט בדעתו לעשות כדברי המגיד, ויצא מיד לדרכו לכיוון עיר מגוריו. וכך עבר בדרכו מכפר לכפר, עד שהגיע למסעדה גדולה, שם הזמין לעצמו דבר מאכל להשיב את נפשו. בין האנשים שהיו במסעדה באותה עת היה בדחן אחד, אשר שח לחבריו: "יש לי רעיון מצוין להשתעשע, בואו נעשה "חתונה"! ונשמח כולנו. הנה אתם רואים את החסיד בעל הפאות היושב שם בפינה", אמר הבדחן, כשהוא מצביע על החסיד – "הוא יהיה "החתן", והעומדת מאחורי הדלפק, בתו של בעל המסעדה תהיה "הכלה". החסיד, בשומעו את דברי הבדחן, לא הבין שמדובר בהלצה, ונזכר מיד בדברי רבו המגיד הקדוש. "אני מסכים להתחתן" אמר נחרצות, ומיד החלו כולם בהכנות ל"חתונה". "החתן ביקש מהכלה את טבעתה במתנה, ומיד קידש אותה במעמד העדים, כדת משה וישראל. כולם נהנו צחקו ושמחו, והנאספים כמובן קנו משקאות לרוב, והשמחה הייתה גדולה. הכלה בטוחה הייתה שאביה ישמח בקופה הגדולה שהרוויח באותו לילה. אך בבוקר השכם, לאחר שהלך החסיד להתפלל בבית הכנסת, הגיע בעל המסעדה, ובתו הקופאית סיפרה לו בעליצות על החתונה הדמיונית שהייתה אמש, ועל המשקאות הרבים שקנו הנאספים לכבוד אותה "חתונה". כששמע אביה את דבריה, כעס מאוד, ואמר: "איך עשית דבר כזה? והלא את צריכה גט תיכף ומיד, שהרי החתונה נעשתה כדת וכדין!" ומיד הלך לחפש את החתן. כאשר מצאו בצאתו מבית הכנסת, אמר: "איך עלה בליבך לקדש את בתי"?! ענה החסיד: "כך ציווני הרבי שלי, שאקבל את הצעת השידוך הראשונה שיציעו לי, וכך עשיתי". אמר לו בעל המסעדה: "קח מאה רובל, ותן גט לבתי". ענה החסיד: "איני יכול לעשות זאת על דעת עצמי, אלא רק אם רבי, המגיד ממזריטש יסכים לכך". וכך החליטו הזוג הטרי ואבי הכלה לנסוע אל המגיד. כשהגיעו לבית מדרשו של המגיד – קיבלם הוא בסבר פנים יפות, והחסיד סיפר לרבי את כל הקורות אותו. הרבי, בשומעו כך, רמו לחסיד שילך אל אחד התלמידים, שהיה דומה לו במבנה גופו, ויבקש ממנו חליפת שבת. בינתיים המשיך האיש ללחוץ את הרבי לחייב את החסיד לתת גט לבתו. הרבי התמקח איתו, עד שהגיעו לסכום של עשרת אלפים רובל [סכום עצום]. בדיוק אז נכנס החסיד כשהוא לבוש בבגדים חדשים, ובעל המסעדה לא הכירו כלל. אמר הרבי לבעל המסעדה: "הבחור הזה עשיר הוא, ונמנה על אחד מתלמידיי, אני מציע לך אותו לחתן לבתך, ודע לך שיש לו עשרת אלפים רובל!" מיד אמר בעל המסעדה: "לשידוך כזה אני מסכים!" אמר לו הרבי: "דע לך, שתלמיד זה הוא הבחור שקידש את בתך, והיות והחלטת לתת לו עשרת אלפים רובל, הרי שהוא כבר עשיר". .... נתרצה האיש ותיכף עשו שבע ברכות, כדת וכדין, ושוב שמחו שמחה גדולה עד מאוד

בגיל 127 שנים מתה שרה, ואברהם קובר אותה במערת המכפלה. את המערה קנה אברהם בכסף מלא מִעֶפְרוֹן החיתי, למרות העובדה שֶׁעֶפְרוֹן הציע לו אותה חינם. לעת זקנה רוצה אברהם לחתן את בנו יצחק, אך חשוב לו שיצחק יתחתן עם מישהי מבני משפחתו. לצורך זה הוא שולח את עבדו למשימה – מציאת כלה ליצחק. עבד אברהם מגיע לארם נהרים, ופוגש על יד הבאר את רבקה. רבקה היא בתו של נחור, אחיו של אברהם. רבקה היפה וטובת הלב מציעה מים לו ולגמליו, והעבד מחליט שזו האישה המתאימה ליצחק. רבקה מגיעה אותו לכנען, ויצחק מתחתן עם רבקה. רבקה נכנסת לגור באוהל של שרה, עם יצחק, המוצא נחמה על מותה של אימו.

לא הגעתי לכלום בחיים שלי
מה קרה מתוק, למה אתה חמוץ?
כי אוטוטוטו אני בן 40, ולא
הגעתי לכלום בחיים. שטויות, 40
זה ה-30 החדש. באמת? כן, ו-30
זה ה-20 החדש. רגע, אז מה
הייתי כשהייתי בן 10? בדיוק כמו
היום – אפס!

מאכלים כגון בשר ודגים, שאינם נאכלים עם הפת ממש, אין מברכים עליהם בתוך הסעודה. מאחר ונפטרו כולם בברכת הפת שבתחילת הסעודה. ולסיכום: מאכלים הבאים בתוך סעודה שאוכל בה פת לחם, והם באים מחמת הסעודה, כלומר שבאים למזון ולשובע, כגון בשר ודגים, אין מברכים עליהם, מכיוון שנפטרו כבר בברכת הפת. דברים הבאים לקינוח בסוף הסעודה, כגון פירות, יש לברך עליהם, כיון שאינם מחמת הסעודה כלל.

לא לקרוא
בשעת
תפילה
וקריאת
התורה

הנהגה פלאית בשידוכים בפרשתינו למדים על אברהם ששולח את עבדו אליעזר עבד לחפש שידוך עבור בנו יצחק, ואומר לו אברהם "ה' אֱלֹקֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לָקַחְנִי מִבֵּית אֲבִי מֵאֶרֶץ מִלְכָּתִי וְאֲשֶׁר דִּבֶּר לִי וְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לִי לֵאמֹר לְזָרַעְךָ אֶתְּךָ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת, הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ לִפְנֶיךָ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לְבְנִי מִשָּׁם". וכשאליעזר בא לבצע את השליחות מתפלל לפני ה' "ה' אֱלֹקֵי אֲדֹנִי אֲבִרְהָם, הִקְרָה נָא לִפְנֵי הַיּוֹם, וַעֲשֵׂה חֶסֶד עִם אֲדֹנִי אֲבִרְהָם". ומבאר רבינו מה היה הצורך שאליעזר יתפלל והלא כבר הבטיחו אברהם שה' ישלח לו מלאכו לפניו. וזה לשון קדשו: "בטוח היה אליעזר באדונו שתפילתו מקובלת, אשר התפלל "הוא ישלח מלאכו" וגו', והוסיף הוא להתפלל שיהיה הוא ראוי לעשות הדבר על ידו, כי ימצא לפעמים שתהיה מניעה לקיים דברי התפלה מצד האמצעי, לזה התפלל לאלוקי אדונו שיקרה לפניו. "מסופר, שהאדמו"ר הקדוש רבי אהרן מבעלזא זכותו יגן עלינו, הכריע על פי דברי רבינו, בשאלה שהוצעה לפניו בענייני שידוכים, וכדלהלן: בחור אחד שהגיע לפרקו, והציעו להוריו שידוכים שונים עבורו, היו שתי הצעות שצדו את לב אביו ונמשך אחריהן במידה שווה. מתוך שלא ידע להחליט, נכנס אל האדמו"ר רבי אהרן מבעלזא והניח על שולחנו את שתי ההצעות, באומרו כי אין לו עדיפות לאחת מהן, ורצונו שהרבי יורה לו מהי ההצעה הנכונה והראויה להתקדם בה. השיב לו הרבי מבעלזא, שאין הוא נוהג להתערב ולהכריע בענייני שידוכים, והעניק לו ברכת קדשו שמשמים יעזרו לו ויכוונוהו לזיווג הנכון. המשיר הרבי מבעלזא לשוחח עם האיש, ובתוך הדברים שאל אותו מי השדכנים שהציעו את שתי ההצעות. השיב האיש, כי ההצעה הראשונה הוצעה לו על ידי שדכן פלוני, ואילו ההצעה השנייה הוצעה לו על ידי הגאון רבי ברוך שמעון שניאורסאהן זצ"ל, ראש ישיבת טשעביץ. נענה הרבי ואמר: למרות שגם השדכן של ההצעה הראשונה הוא יהודי נאמן מאד, אבל את השדכן של ההצעה השנייה אני מכיר והוא מוצא חן בעיני יותר. הוסיף הרבי את דברי רבינו האור החיים הקדוש, ואמר: "נראה מדברי האור החיים הקדוש, כי השדכן יכול להשפיע, בזכויותיו או להיפך, להועיל או לקלקל שידוך, ולכן אליעזר עבד אברהם התפלל שלא תיגרם תקלה בגינו". הבין האיש מדברי הרה"ק מבעלזא כי רומז הוא לו, שלמרות שאינו מתערב בשידוך עצמו, הוא מורה לו עצה טובה ומרמז לו להיכן דעת קדשו נוטה - ובית נאמן קם בישראל. [אמרות טהורות - בפרשתינו]

לשון הטוב הלכות – החפץ חיים כלל ב, סעיף ג

יש אומרים שאם אדם סיפר לשון הרע בפני שלושה. אף שוודאי המספר עבר על איסור סיפור לשון הרע, אבל אם אחד מהשלושה הלך וסיפר למישהו אחר, לא עובר על איסור לשון הרע. כיוון ששלושה יודעים מזה, נחשב כמו שכל העולם יודע. ודווקא אם סיפר לחבירו בדרך מקרה, אבל לא שהתכוון לגלות את הסיפור ולגנותו יותר. ואפילו אם לא מספר בשם מי שסיפר לו, אלא מספר שסתם נשמע כך על פלוני, בכל זאת עובר באיסור לשון הרע.

